

II. gimnazija Maribor

ŠTUDENT V EVROPI

razpravljalni esej pri predmetu evropskih študij

Avtor: Ava Dukarič

Mentor: Saša Mikić, prof.

Januar, 2022

KAZALO

1. POVZETEK	3
2. UVOD.....	4
3. IZOBRAŽEVALNI SISTEMI V EVROPSKIH DRŽAVAH.....	5
4. BOLONJSKI SISTEM.....	6
5. POT DO ŠOLANJA V TUJINI	8
6. ERASMUS+.....	10
7. INTERVJU S ŠTUDENTOM.....	11
8. ZAKLJUČEK.....	15
9. VIRI IN LITERATURA	16

1. POVZETEK

Vsaka država ima nek svoj sistem izobraževanja, čeprav so si ti v Evropi precej podobni. Začnejo se s primarnim izobraževanjem in nadaljujejo vse do terciarnega, kjer vstopi v pomen Bolonjska deklaracija. V eseju razpravljam o tem, kakšne so njene prednosti in slabosti. Ena izmed prednosti je zagotovo večja dostopnost študija v tujini. Tema, ki sem jo obravnavala je tudi študij v tujini in pot do njega. Sprašujem se, ali je študij v tujini omogočen vsem ali je to le privilegij nekaterih družin. Dotaknem se programa Erasmus+, študentske izmenjave v sklopu tega programa in drugih prednosti, ki jih prinaša. Na koncu preizkušam ali teorija drži tudi v praksi.

2. UVOD

Trenutno sem na zelo pomembni prelomnici v življenju. Odločam se, kam se bom vpisala po srednji šoli. Ker sem nekaj časa razmišljala tudi o študiju v tujini, se mi je zdel naslov »Študent v Evropi« zelo primeren zame. Kljub temu, da najverjetneje v celoti dodiplomskega študija ne bom opravljala v tujini, me zanima, kako lahko vseeno pridem do nekih izkušenj v tujini. Namen te naloge je ugotoviti, kako se izobraževalni programi po Evropi razlikujejo in kaj imajo skupnega, kakšna je pot do študija v tujini in kako Evropska unija s pomočjo nekaterih programov vpliva na razvoj mladih.

3. IZOBRAŽEVALNI SISTEMI V EVROPSKIH DRŽAVAH

Veliko držav v Evropi ima podoben sistem izobraževanja. Pri vseh se začne z tako imenovanim primarnim izobraževanjem, ki povprečno traja 6 let (v Sloveniji traja npr. 9) in je obvezno. V nekaterih državah se deli na več obdobj. V Španiji in francosko ter nemško govorečih območjih Belgije se primarno izobraževanje deli na tri obdobja, v Franciji, Italiji, Veliki Britaniji, na Poljskem in na Cipru pa na dve. V večini ostalih držav pa je sestavljeno iz ene strukture, vendar je razdeljeno na več stopenj in pogosto traja devet let. V splošnem so v vseh državah v primarnem izobraževanju obvezni predmeti enaki, vendar se razlikujejo po učenju tujih jezikov, učenja verskih, etičnih in informacijskih vsebin. V nekaterih državah je urnik oblikovan tako, da lahko šole same odločajo koliko ur bo namenjenemu posameznemu predmetu, določen je samo minimum. V ostalih državah pa je učni načrt tisti, ki v osnovnem izobraževanju določa koliko časa je namenjeno predmetu. Največ časa je v večini držav namenjenemu poučevanju maternega jezika, z izjemo Luksemburga, kjer to predstavlja le 4% šolskega časa zaradi tega, ker je luksemburščina ljudski jezik, poučuje pa se v nemščini in francoščini. Večjih razlik med državami prav tako ni pri učenju tujih jezikov, saj je v skoraj vseh državah obvezno. (Tomšič, 2015)

Obvezno izobraževanje je v določenih državah znotraj ene strukture (npr. osnovna šola v Sloveniji), ponekod pa je v obvezno izobraževanje vključeno tako primarno kot sekundarno izobraževanje (nižje sekundarno izobraževanje). Kljub razlikam pa ima osnovno izobraževanje v vseh državah isto bistvo - nuditi učencem splošne osnove. (Tomšič, 2015)

Sekundarno izobraževanje torej ponekod poteka na nižji in višji stopnji, v vseh državah pa obstajajo na sekundarni stopnji (oz. višji sekundarni stopnji) različni programi, ki jih v grobem delimo na dve večji kategoriji:

- splošno izobraževanje (gimnazija v Sloveniji), ki omogoča vstop v nadaljnje (terciarno) izobraževanje,
- poklicno izobraževanje (srednje poklicne oz. strokovne šole v Sloveniji), ki dijake pripravi na takojšnje zaposlitev ali nadaljevanje študija. (Tomšič, 2015)

Po podatkih iz Eurostata je leta 2018 majhna večina (51,6%) srednješolcev v Evropski uniji obiskovala splošni program, ostali pa poklicne programe. Slovenija od evropskega povprečja kar odstopa, saj je odstotek srednješolcev, ki obiskujejo splošni program (gimnazijo), precej nižji, nekaj pod 30,0%. (Secondary education statistics, 2020)

II. gimnazija Maribor

V večini držav morajo dijaki ob koncu sekundarnega izobraževanja pisati zaključni izpit (splošna, poklicna matura ali zaključni izpit v Sloveniji), ki je sestavljen iz pisnega in ustnega dela, razen v Grčiji, na Portugalskem, Finskem, v Bolgariji, na Cipru in Litvi, kjer je samo pisni. Zaključni izpit je najpogosteje sestavljen zunaj šole in je enoten za vse (splošna in poklicna matura v Sloveniji), z izjemo nekaterih držav, kjer so izpiti pripravljene s strani šole (Belgija, Grčija, Lihtenštajn, Ciper). Ob zaključenem sekundarnem izobraževanju ter ob uspešno opravljenem zaključnem izpitu je učencem dodeljeno spričevalo, ki je po navadi minimalen pogoj za vstop v terciarno izobraževanje. (Tomšič, 2015)

Vendar marsikje v Evropi samo spričevalo ni dovolj za sprejem. Poleg tega moraš ponekod opravljati sprejemni izpit, predložiti seznam dosežkov in obšolskih dejavnosti (ali kar življenjepis), napisati motivacijsko pismo, predložiti priporočilno pismo, opraviti intervju... Na podlagi tega lahko naredijo selekcijo, če je število vpisov omejeno. Po Evropi se procesi selekcije razlikujejo: lahko so postavljeni na nacionalni ravni in število mest nadzoruje vlada, lahko se institucije same odločijo zanje in jih tudi le-te nadzorujejo, tretja možnost pa je, da je vstop prost in je za sprejem dovolj le spričevalo končanega sekundarnega študija. (Tomšič, 2015)

V Evropski uniji je leta 2020 delež prebivalstva starega med 25-34 let s terciarno izobrazbo znašal 40,5%. Do leta 2030 želi EU odstotek povečati na vsaj 45,0%, kar je nekaterim državam, vključno s Slovenijo, že uspelo. (Educational attainment statistics, 2021)

Mogoče je razlog za to, da je Slovenija ena izmed redkih držav, kjer študentom za vključevanje v terciarno izobraževanje v javnih institucijah ni potrebno plačati šolnine. V Evropi razlikujemo med dvema načinoma financiranja terciarnega izobraževanja: v prvem so institucije vodene in financirane s strani države (Slovenija), v drugi pa institucije javnega sektorja dobivajo podporo s strani države, vendar kljub temu zaračunavajo šolnino in vpisnino. Zneski se med državami razlikujejo. (Tomšič, 2015)

4. BOLONJSKI SISTEM

»Namen bolonjskega procesa je izboljšati usklajenost evropskih sistemov visokošolskega izobraževanja. Z njim je bil vzpostavljen evropski visokošolski prostor, ki je olajšal mobilnost študentov in osebja, povečal vključevanje in dostopnost visokošolskega izobraževanja ter okreпил privlačnost in konkurenčnost evropskega visokega šolstva v svetovnem merilu.« (Bolonjski proces in evropski visokošolski prostor, b.d.)

Bolonjski proces se je začel 19. 6. 1999, ko so ministri 29 evropskih držav, med njimi tudi Slovenija, v italijanskem mestu Bologna podpisali bolonjsko deklaracijo. Deklaracija je predvidevala reformo,

II. gimnazija Maribor

katere namen je bilo oblikovanje enotnega evropskega visokošolskega prostora do leta 2010.

(Bolonjski sistem študija, b.d.)

Če so to želeli doseči, so se ministri morali zavezati k uresničitvi ciljev, prvi je sprejetje zlahka prepoznavnih in primerljivih diplomskim stopenj, s čimer se pospeši zaposlovanje evropskih državljanov. Posledično so sprejeli sistem, ki ima dve glavni študijski stopnji, in sicer dodiplomsko in podiplomsko. Ob koncu prvostopenjskega (dodiplomskega) študijskega programa (med katere spadajo visokošolski strokovni ter univerzitetni), ki traja tri ali štiri leta, študent dobi diplomo, ki je pogoj za vstop v drugo stopnjo, hkrati pa velja kot ustrezna raven kvalifikacije za evropski trg. Ob uspešno končani prvi stopnji lahko torej študent študij nadaljuje na magistrskih študijskih programih (druga stopnja- podiplomski), ki trajajo eno ali dve leti. Obstajajo tudi enoviti magistrski študijski programi, ki trajajo 5 let (ekvivalentno kot končana prva in druga stopnja). Izobrazba se lahko nato nadaljuje na doktorskih študijskih programih (tretja stopnja - podiplomski), ki trajajo praviloma tri leta in s katerimi študenti pridobijo naziv doktor/doktorica znanosti. Naslednji cilj je bila vzpostavitev kreditnega sistema, kot je ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System). Smisel sistema je vrednotenju časovne obremenjenosti študentov in zagotavlja, da študent med študijem ni preveč ali premalo preobremenjen. Ena kreditna točka ima vrednost nekje med 25 do 30 ur študija oz. študijskih obveznosti, eno študijsko leto pa zato ustreza 60 ECTS. Cilj, ko si ga ministri zadali je tudi pospeševanje mobilnosti, predvsem pri dostopu do študija, poučevanja in usposabljanja v Evropi, vseživljenjsko učenje, pospeševanje evropskega sodelovanja in pospeševanje potrebnih evropskih razsežnosti v visokem šolstvu (kurikularni razvoj, medinstitucionalno sodelovanje in podobno).

(Bolonjski sistem študija, b.d.)

Reforme, ki jih je prinesla bolonjska deklaracija, se izvajajo v 48 sodelujočih državah. (Bolonjski proces in evropski visokošolski prostor, b.d.)

»Bolonjska reforma je ključna za vzpostavitev zaupanja, potrebnega za uspešno učno mobilnost, čezmejno akademsko sodelovanje in vzajemno priznavanje študijskih obdobj in kvalifikacij, pridobljenih v tujini. Poleg tega je ena njenih ključnih nalog dvigniti kakovost in relevantnost učenja in poučevanja.« (Bolonjski proces in evropski visokošolski prostor, b.d.)

Vsekakor je bolonjska reforma prinesla marsikatero prednost. Kot je že omenjeno, je omogočila učno mobilnost območja EHEA (European Higher Education Area- evropski visokošolski prostor), zaradi krajših programov študentje študij zaključijo prej in hitreje vstopijo na trg dela (ter ugotovijo katere kompetence bi morali še razviti in lahko nato nadaljujejo študij na naslednji stopnji), povečalo se je povpraševanje po izobraževalnih programih... (Pros and Cons of the Bologna Process, 2016) Kljub temu pa je bolonjski proces prinesel nekaj slabosti. Kritiki bolonjskega procesa poudarjajo, da so novi učni načrti stisnjene različice daljših programov in zato ni dovolj časa za asimilacijo, razmislek in

kritičen pristop k učenju, s čimer se zniža kakovost učenja. Prav tako, se zaradi krajšega programa lahko zmanjša zaposljivost novih diplomantov. (Alexandre, Cardoso, Portela, Sá, 2008)

Da podam še en vsakdanji primer slabosti pri spreminjanju programov. Moja mama je profesorica matematike in je študirala v času, ko še bolonjski sistem ni bil uveljavljen. Za pridobitev diplome je morala študirati 5 let. Če pa bi na primer začela študirati danes, pa bi v petih letih dobila naziv magistrica.

Menim, da je bolonjski sistem zagotovo prinesel ogromno prednosti, sploh za nas, mlade, ki se ravno vključujemo v študij. Z vsakim letom se Evropska unija razvija na vseh področjih in s tem mladi dobivamo vedno več priložnosti. Bolonjski sistem nam tako omogoča študij v tujini, ki je priznan v naši in vseh drugih državah Evrope, izmenjave, sodelovanje z tujimi univerzami na veliko različnih načinov... Tako lahko izkusimo ogromno stvari, ne samo z vidika izobraževanja, temveč tudi spoznavamo nove ljudi, kulture in jezike, kar pa prejšnjim generacijam ni bilo dostopno v tolikšni meri.

5. POT DO ŠOLANJA V TUJINI

Kako do študija v tujini? Osredotočila se bom na redni študij v tujini, kaj vse potrebujemo zanj, katere organizacije nam lahko pomagajo, kakšne so možnosti štipendiranja in podobno.

Veliko univerz v tujini ima veliko bolj zapletene postopke za vpis kot je v Sloveniji, prav tako se razlikuje rok za vpis nanje. Zato je pomembno, da o študiju v tujini začnemo razmišljati dovolj hitro. Postopek se začne z iskanjem univerz. Če dijak/študent ne ve, kam bi šel študirati, vendar ve kaj bi šel študirat, si lahko pri iskanju univerz pomaga s številnimi portali, ki so na voljo na spletu (npr. *Bachelorsportal* (za dodiplomski študij), *Mastersportal* (za magistrski študij), *PhDportal* (za doktorski študij)). Veliko držav ima tudi svoje spletne strani, ki so namenjene tujim študentom (npr. *Study in UK*, *Study in USA* ... ostale po podobnem principu). (Redni študij v tujini, b.d.)

Pomembno je, da smo pozorni tudi na to ali je univerza javna ali zasebna. To je ključno predvsem zaradi višine šolnin. V nekaterih državah v Evropski uniji domačim študentom ni potrebno plačati šolnin, enako pa velja tudi za vse državljane EU (če šolnina obstaja pa je enaka za vse državljane EU). V zasebnih univerzah v Evropi ter drugod po svetu pa so šolnine lahko zelo visoke. Zaradi tega veliko univerz in držav ponuja različne štipendije, vendar jih je pogosto težko dobiti. Slovenija za študij v tujini ponuja dve štipendiji.

Prva je Zoisova štipendija za študij v tujini. Osnovna višina štipendije znaša 280 EUR, dodatek za bivanje pa 80 EUR, kar skupaj znaša 360 EUR in se podeljuje na vseh področjih študija. Pogoji za

II. gimnazija Maribor

pridobitev so: vsaj en ustrezen izjemen dosežek, doseg zahtevanega šolskega oz. študijskega uspeha in izpolnjevanje splošnih pogojev (državljanstvo, starost in podobno). (Zoisova štipendija, b.d.)

Druge je štipendija Ad futura za študij Slovencev v tujini. Višina štipendije znaša do 1.250 EUR mesečno (odvisno, v kateri državi je izbran študij) za življenjske stroške in do 15.000 EUR letno za šolnino. Štipendist ima po končanem študiju obveznost, da se zaposli pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji za obdobje, enako obdobju prejemanja štipendije. Slaba stran štipendije Ad futura je ta, da se ne podeljuje na vseh področjih, temveč samo za naravoslovno usmerjene študije in nekatere druge kategorije. (Štipendije Ad futura za študij v tujini, b.d.)

Ko izbiramo študij je ključno tudi to, da smo pozorni na akreditiranost (javno priznavanje) študijskega programa v tujini. Pri tem nam lahko pomaga spletna stran ENIC/NARIC, ki je mreža nacionalnih informacijskih centrov, ki se ukvarjajo s priznavanjem izobraževanja in mobilnostjo. Sedaj, ko smo izbrali študij in institucijo, na katero bi se radi vpisali se začne vpisni postopek. Pogoji za vpis se razlikujejo od države do države in pravzaprav tudi med univerzami. Na spletnih straneh univerz lahko najdemo vse informacije o vpisnih pogojih. Zagotovo bo univerza kot prvi pogoj zahtevala prevod spričevala, ki ga lahko pridobimo pri sodnih tolmačih. Včasih bodo nekatere institucije zahtevale tudi pretvorbo teh ocen. Ker se vpisujemo na univerzo v tuji državi, je pomembno tudi, da znamo njihov jezik oz. angleščino, če univerza ponuja študij v angleščini, saj pogosto zahtevajo potrdilo o znanju jezika, v katerem bomo študirali. Certifikate lahko pridobimo na različnih inštitutih (npr. izpit iz angleščine IELTS, ki je mednarodno priznan na skoraj vseh univerzah, lahko pridobivamo na British Council v Ljubljani, certifikat za španski jezik DELE pridobivamo na Institutu Cervantes). Veliko univerz zahteva tudi razna priporočilna pisma, življenjepis in motivacijsko pismo ali opravljanje sprejemnih izpitov. (Redni študij v tujini, b.d.)

Če se vpisujemo na univerzo v Evropski uniji nam prav tako ni potrebno skrbeti za vizo (če se vpisujemo v npr. ZDA, Avstralijo... bomo morali poskrbeti še za to), urediti si moramo le začasno prebivališče, ki je lahko v okviru študentskega doma ali pri zasebnikih. (Redni študij v tujini, b.d.)

Stroški bivanja v tujih državah so lahko precej višji kot v Sloveniji. Če k temu dodamo še šolnine, študij v tujini brez štipendije postane velik zalogaj, zato se mi zdi, da je precej nedostopen in ostaja nekakšen »luksuz«, ki si ga lahko privoščijo le premožnejši.

6. ERASMUS+

Erasmus+ je evropski program za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport. Bil je ustanovljen leta 1987, ime je dobil po nizozemskem filozofu iz 15. stoletja Desideriusu Erasmusu, hkrati pa je kratica za European Action Scheme for the Mobility of University Students. Pred letom 2014 so program Erasmus dopolnjevali drugi programi (Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig), zdaj pa so vsi združeni pod imenom Erasmus+. Program je zasnovan na podlagi uredb Evropskega parlamenta in Sveta ter je financiran s strani Evropske unije. (What is the Erasmus+ programme?, b.d.)

»Namen programa Erasmus+ je dvig kakovosti izobraževanja in usposabljanja ter s tem krepitev socialne kohezije in konkurenčnosti gospodarstva Unije.« (Erasmus+, b.d.)

V program niso vključeni samo mladi, temveč želi omogočiti sodelovanje čim večjemu številu posameznikov in spodbuja sodelovanje med institucijami, ki izvajajo izobraževanje in usposabljanje (vse od vrtcev do izobraževanj odraslih). (Erasmus+, b.d.)

»Program za obdobje 2021-2027 namenja velik poudarek socialnemu vključevanju, zelenemu in digitalnemu prehodu ter spodbujanju udeležbe mladih v demokratičnem življenju.« (Kaj je Erasmus+, b.d.)

V sklopu programa se odvija ogromno dejavnosti. Ene izmed najbolj znanih so študentske izmenjave, ki so zelo dobra možnost za nabiranje novih izkušenj, spoznavanje ljudi iz drugih držav, tuje kulture... V primerjavi s študijem v tujini je Erasmus izmenjava dosti bolj dostopna. O samem postopku sprejema na izmenjavo sem dobila informacije s prve roke, saj se je izmenjave nameraval udeležiti moj starejši brat. Žal mu je pandemija prekržala načrte in je tik pred začetkom izmenjave bil primoran odpovedati potovanje na Portugalsko, kjer bi naj preživel en semester. Kljub temu pa mi je pojasnil celoten postopek. Na izmenjavo se prijaviš na svoji fakulteti, ki razpiše število mest na partnerskih univerzah po Evropi. Prijavil se je na univerzo v Lizboni. Lahko si se prijavil za en ali dva študijska semestra. Ker je bilo prijav več kot prostih mest, so se kandidati morali udeležiti intervjuja, ki je potekal v angleščini. Ker brat študira v angleškem jeziku, posebnih potrdil o znanju jezika ni potreboval. Pred intervjujem je moral napisati tudi motivacijsko pismo in predložiti veliko dokumentacije. Meni, da bi lahko sam postopek poenostavili. Nekaj časa kasneje je dobil sporočilo, da je na izmenjavo sprejet. Erasmus vsem študentom, ki se udeležijo izmenjave, nudi finančno pomoč, mesečno dotacijo, katere vsota se razlikuje od življenjskega standarda države, v kateri se izmenjava opravlja, kar razbremeni družine in je tako zares bolj dostopna za vse študente.

Drugi program, ki je danes del Erasmus+, je tudi Comenius, ki je namenjen vrtcem, osnovnim in srednjim šolam ter nekaterim drugim institucijam. Njegov namen je spodbujanje mednarodnega

sodelovanja šol in drugih institucij, posebno skrb pa namenja tudi spodbujanju učenja jezikov in razvoju mednarodne zavesti. (Marn, 2015)

Na področju poklicnega usposabljanja in izobraževanja pa deluje program Leonardo da Vinci in pomaga financirati na tisoče tečajev poklicnega izobraževanja in usposabljanja po Evropi, program Grundtvig pa je namenjen izobraževanju odraslim. (Leonardo da Vinci programme, 2010)

7. INTERVJU S ŠTUDENTOM

Želela sem preveriti, kako se vsa ta teorija odnese v praksi, zato sem se dogovorila za intervju s svojim starejšim bratrancem. Vid Leskovar, bivši študent v tujini, je na Dunaju študiral informatiko (Software & Information Engineering). Poleg vprašanj, ki se nanašajo na nalogo (vpis, sistem izobraževanja in podobno), sem ga vprašala še nekaj splošnih, praktičnih stvari, ki pa se mi zdijo pomembne informacije za nekoga, ki želi oditi na študij v tujini (cena stanovanj, prilagoditev drugi državi in podobno).

1. Kakšen je bil postopek vpisa na univerzo? Se ti je zdel enostaven ali zahteven?

Za vpis na univerzo (tehnična univerza na Dunaju) sem potreboval srednješolsko spričevalo, potrdilo o znanju nemščine na nivoju B2 in motivacijsko pismo, kjer sem napisal razloge, zakaj sem se odločil prav za to univerzo. Te dokumente sem poslal univerzi in nato 3 mesece kasneje dobil informacijo, da sem sprejet, sprejemnih izpitov ni bilo. Postopek je takrat bil precej nejasen, saj je na strani pisalo, da je rok za oddajo prijav v začetku septembra, v resnici pa je bilo treba prijave poslati že v začetku junija, saj jih sicer na univerzi niso mogli pravočasno upoštevati. Tisti, ki so se prijavili prepozno, so tako študij lahko začeli šele v poletnem semestru. Sam sem se po čisti sreči prijavil v začetku junija, odgovor univerze sem dobil dva tedna pred začetkom semestra. Takrat mi sprejemnih izpitov ni bilo treba opravljati, so pa bili pred nekaj leti uvedeni. Prav tako sem iz izkušenj znancev izvedel, da je proces prijave dandanes veliko transparentnejši in enostavnejši.

II. gimnazija Maribor

2. Kako je s stanovanji oz. študentskimi domovi? Obstajajo kakšne organizacije, ki ti pomagajo pri iskanju? Kakšne so povprečne cene?

Sam sem prvih pet let na Dunaju živel v slovenskem študentskem domu Korotan. Tam imajo prednost slovenski študenti, kar pomeni, da sem brez težav dobil sobo in se mi kot novemu študentu ni bilo treba ukvarjati z iskanjem ostalih študentskih domov ali stanovanj v času, ko na Dunaju še nisem imel veliko kontaktov. Prav tako je študentski dom zelo blizu središča mesta. Cene so se takrat gibale okoli 280€ za dvoposteljno sobo in okoli 350€ za enoposteljno, kar je za Dunaj povprečna cena (sobe v deljenih stanovanjih se gibljejo med 300-400€). Vsaka soba ima svojo kopalnico, kuhinje so skupne na vsakem nadstropju. Študentski dom mi je pomagal, da sem na začetku spoznal veliko novih ljudi, prav tako je bilo zelo sproščujoče po celem dnevu govorjenja nemščine govoriti tudi slovensko. Po petih letih sem se na Dunaju že toliko vživel, da sem brez težav našel stanovanje. Na univerzi ne poznam nobene organizacije, ki bi študentom pomagala pri iskanju študentskih domov ali stanovanj, obstaja pa na Facebooku zelo veliko skupin, kjer se lahko najde stanovanje ali pa soba v študentskem domu.

3. Ali se je bilo težko prilagoditi novi državi?

Sprva se je, kot pri večini tujih študentov, bilo težko vživeti v novo okolje. V celem mestu sem poznal le eno osebo, prav tako je s polomljeno nemščino na univerzi bilo težko spoznavati nove ljudi. Potreboval sem nekaj časa, da sem popolnoma razumel sistem univerze in na predavanjih razumel vse besede. Zelo mi je pomagalo, da sem se pridružil zboru tehnične univerze, saj sem tam spoznal veliko novih odprto miselnih nemško govorečih prijateljev, ki so mi pomagali izboljšati nemščino in so mi nudili podporo. Z njihovo pomočjo sem se veliko lažje navadil na vse novosti življenja v tujini. Zato novim študentom v tujini priporočam, da najdejo kakšno aktivnost in si najdejo družbo, saj je tako veliko lažje priti skozi začetno stopnjo v novem okolju.

II. gimnazija Maribor

4. Kako je potekal pouk in pridobivanje ocen?

Ocene v Avstriji so od ena do pet, pri čemer je ena najvišja ocena. Pouk poteka na veliko različnih načinov. Na začetku smo imeli veliko tipičnih predavanj, kjer se na koncu piše izpit, ter tedenskih vaj, kjer profesor vsak teden določi naloge, ki jih je treba opraviti, nato pa si pri vaji lahko poklican pred tablo, kjer rešiš primer. Kasneje je takšnih predmetov bilo manj, dobivali smo več praktičnih nalog, kjer smo v projektih skupinah pisali programe, nato pa smo jih morali zagovarjati. Študij je razdeljen le na semestre, letnikov v Avstriji ne poznajo. Za razliko od študijev v Sloveniji v Avstriji ni določeno, kdaj se mora določen predmet opravljati (z nekaj izjemami). To pomeni, da sem si lahko zelo fleksibilno izoblikoval študijski plan. Prav tako sem lahko izbiral med velikim številom izbirnih predmetov, saj je fakulteta za informatiko aktivna na veliko različnih področjih. Veliko je bilo dela v skupinah, pa tudi tam, kjer to ni bilo potrebno, je zelo pomagalo, da sem naloge lahko reševal skupaj s sošolci.

5. Se ti zdi, da bi lahko ob študiju našel dovolj časa za študentsko delo? Je mogoče za tvoj študij dobiti kakšno štipendijo?

Sam sem prvih nekaj let imel velik privilegij, da sta me finančno podpirala starša. Študij je bil zelo intenziven, dvomim, da bi na začetku zanj skupaj s službo našel dovolj časa. Proti koncu študija sem začel 20 ur na teden delati kot programer, kar mi je pa takrat celo pomagalo, saj so predmeti postali bolj praktični in sem si lahko že pomagal z izkušnjami iz službe. Na splošno pa v Avstriji veliko ljudi dela ob študiju, saj so programi zelo fleksibilni, in ni nič čudnega, če nekdo študira dlje, kot je uradno pričakovano. Štipendije so novim študentom na voljo predvsem iz Slovenije (Zoisova štipendija za tuje študente, Ad futura).

6. Misliš, da je študij v tujini dovolj dostopen?

II. gimnazija Maribor

Zdi se mi, da bi študiji v tujini zagotovo lahko bili bolj dostopni. Tistim, ki v tujino gredo preko programa Erasmus je tako na matičnih kot tudi na ciljnih univerzah na voljo veliko podpore, da se lahko uživajo v novo okolje, prav tako za življenje v tujini dobijo štipendijo. Tega redni študenti v tujini v veliko primerih niso deležni in so velikokrat prepuščeni samim sebi, prav tako so odvisni od dela, podpore staršev ali pa štipendij, ki jih tudi ni veliko.

7. Ali meniš, da je EU dovolj aktivna na področju podpiranja študentov v tujini?

Po mojem mnenju je EU za študije v tujih državah že zelo veliko naredil, saj so EU študenti v ostalih državah obravnavani kot domači študenti in plačujejo iste šolnine, oz. jih nimajo. Program Erasmus je že dolga leta izjemno uspešen pri povezovanju ljudi iz različnih držav. Imam pa občutek, da se na tem področju v zadnjih nekaj letih ni veliko spremenilo. Še vedno bi bilo treba izboljšati razmere za redne študente, da bi se lažje uživali v novo okolje, ter povečati finančno podporo, da študij v tujini postane odločitev, ne le privilegij teh, ki si ga lahko privoščijo.

8. ZAKLJUČEK

Izobraževalni sistemi v Evropi so podobni. Največje razlike opazimo na začetku izobraževanja. Te so manj opazne v terciarnem izobraževanju, kjer večina univerz sledi Bolonjskemu sistemu, ki je po mojem mnenju zagotovo prinesel veliko pozitivnih posledic, čeprav je študij v tujini še zmeraj premalo dostopen. Mislim, da bi lahko na tem področju Evropska unija še naredila kakšen korak naprej, sploh s strani finančnega vidika. Kot je dejal bratranec, je zaenkrat študij v tujini le privilegij teh, ki si ga lahko privoščijo. Res pa je, da nam Evropska unija ponuja veliko drugih možnosti za obisk tujine. Ena izmed njih je zagotovo Erasmus izmenjava, ki se mi zdi res dober način povezovanja narodov in kultur, hkrati pa je precej bolj dostopna. Upam, da bom, za razliko od svojega brata, imela možnost, da se je v času študija udeležim in izkusim delček študija v tujini.

9. VIRI IN LITERATURA

Alexandre, F. Cardoso, A. R. Portela, M. Sá, C. (2008). *Implementing the Bologna process*. Pridobljeno 22.01.2021 s <https://voxeu.org/article/implementing-bologna-process-do-students-support-shorter-first-degree>

Bolonjski proces in evropski visokošolski prostor. (b.d.). Pridobljeno 22.01.2021 s <https://education.ec.europa.eu/sl/bolonjski-proces-in-evropski-visokosolski-prostor>

Bolonjski sistem študija. (b.d.). Pridobljeno 22.01.2021 s <https://www.sou-lj.si/sl/vsebina/bolonjski-sistem-studija>

Educational attainment statistics. (2020). Pridobljeno 22. 01. 2021 s [https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Educational attainment statistics](https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Educational_attainment_statistics)

Erasmus+. (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://www.cmepius.si/mednarodno-sodelovanje/moznosti-sodelovanja/erasmus/>

Kaj je Erasmus+. (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl/o-programu-erasmus/kaj-je-erasmus>

Leonardo da Vinci programme. (2010). Pridobljeno 24.01.2021 s https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_10_1481

Marn, D. (2015). *Mednarodno sodelovanje v šolstvu –program Comenius* (Magistrsko delo, Fakulteta za državne in evropske študije). Pridobljeno 24.01.2021 s <https://revis.openscience.si/Dokument.php?id=6434&lang=slv>

Pros and Cons of the Bologna Process. (2016). Pridobljeno 22.01.2021 s <https://www.freelancehouse.co.uk/blog/bologna-process/>

Redni študij v tujini. (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://www.svetovalnica.com/studij-v-tujini/redni-studij-v-tujini>

II. gimnazija Maribor

Secondary education statistics. (2020). Pridobljeno 22. 01. 2021 s [https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Secondary_education_statistics#Public - private secondary education](https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Secondary_education_statistics#Public_private_secondary_education)

Štipendije Ad futura za študij v tujini. (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://www.srips-rs.si/stipendije/stipendije-ad-futura/za-izobrazevanje-v-tujini/stipendije-za-studij-v-tujini>

Tomšič, S. (2005). *Evropski vzgojno-izobraževalni sistemi* (Diplomsko delo, Fakulteta za družbene vede). Pridobljeno 22 .01. 2021 s <http://dk.fdv.uni-lj.si/dela/Tomsic-Simona.PD>

What is the Erasmus+ programme? (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://agence.erasmusplus.fr/en/the-erasmus-programme/what-is-the-erasmus-e-programme/>

Zoisova štipendija. (b.d.). Pridobljeno 23.01.2021 s <https://www.srips-rs.si/sl/stipendije/zois>